

В ПРЕГРЪДКИТЕ
НА ПРИРОДЕН ПАРК
Врачански Балкан
СЕЛО ОЧИН ДОЛ

IN THE ARMS OF
Vrachanski Balkan
NATURE PARK
OCHIN DOL VILLAGE

ДИРЕКЦИЯ НА ПРИРОДЕН ПАРК

ВРАЧАНСКИ БАЛКАН

2014

ИСТОРИЯ НА С. ОЧИН ДОЛ

Наименованието на селото произлиза от естественото разположение на местността – открита срещу слънцето и разкриваща голям кръгозор- око, очи и мястото, върху което е разположено селото – дере, дол. Друго тълкуване е свързано с изчезналото име на човек- Очо (човек, който вижда добре).

Първите писмени сведения за съществуването на селото са в турски данъчен документ от 1453 г.: „Тимар (вид владение в Османската империя) на Съгрлу Иса (името на османски служител) село Очин дол 32 домакинства и приход 1420 акчета (сребърна монета).”

Местно предание разказва, че селото се е местило няколко пъти по време на Османското робство поради чумни епидемии или огромно свлачище. Празникът на селото е първата събота на декември.

Контакти: Кметство с. Очин дол, тел. 09128 2286; 0885 695510; www.ochindol.mezdra.bg

Как да стигнем: с кола: на 50 км от гр. Враца към гр. София през Искърското дефиле или на 70 км от гр. София северно през Искърското дефиле;

с влак: До спирка Левище и след това около 5 км по шосе до селото.

ОБРОЦИ

Много популярни и тачени от местното население са оброците. Оброк е свещено място, посветено на определен християнски светец или празник. В с. Очин дол на оброчните места са поставени каменни кръстове от бигор (вид скала), върху който е изсечено името на съответния светец. Мястото се посещава от вярващите в определен календарен ден и се изпълняват обреди за здраве и благополучие. Обикновено се коли агне или овца и се приготвя курбан чорба (супа от месото на животното и зеленчуци). На оброчния знак и около него се палят свещи.

След откриването на паметника на Вазовия герой Дядо Йоцо, край селото е положено началото на нов оброчен обред, който е посветен на деня на слепия. Според библийското сказание това е денят, в който Иисус Христос е върнал зрението на ерихонския слепец. Оброкът се извършва в Неделята на слепия. Това е единственото място в България, където се извършва обред, посветен на този библийски празник.

В Очин дол се смята, че оброците „ображдат“ селото и така го пазят – разположени са под формата на кръст:

- ❖ Оброк в местността Шуман – в деня на Свети Дух
- ❖ Оброк в местността Кръст – на Петковден
- ❖ Оброк в комплекс „Дядо Йоцо“ – „Неделята на Слепия“
- ❖ Оброк в местността Пресветица – на Всички светии
- ❖ Оброк в местността Падеш – на Спасовден

HISTORY OF THE VILLAGE OF OCHIN DOL

The name of the village comes from the natural location of the area – opened against the sun and allowing large horizon – eye, eyes and the ground where the village is located – coulee, vale. Another interpretation is from old name – Ocho. (a person who sees well)

The first written evidences about the existence of the village are in a Turkish tax document from year of 1453: “Timar (a type of possession in the Ottoman Empire) of Sagrlu Isa (the name of the Ottoman official) Ochin dol village 32 households and income 1420 akche (silver coin).”

Local legend tells that the village has moved several times during the Ottoman slavery because of plagues or huge landslide. The village holiday is the first Saturday of December.

Contacts: Mayoralty, Ochin dol, tel: +359 9128 2286; +359 885 695510;

www.ochindol.mezdra.bg

How to get there: *by car:* 50km from the Vratsa to Sofia through the Iskar Gorge or 70 kilometers in North direction from Sofia through Iskar Gorge;

by train: about 5 kilometers from the Levishte station.

VOWS

Very popular and revered by the local population are vows. Vow is a sacred place dedicated to a particular saint or Christian holiday. Stone crosses of travertine (a type of rock) are placed in the village of Ochin dol votive sites on which the name of the saint is carved. The place is visited by believers in a calendar day, performing rituals for health and wellbeing. At the place usually a lamb or a sheep is slaughtered and people prepare Kurban soup (soup of meat and vegetables). At the votive sign and around it people light candles.

Following the opening of the monument of Vazov's hero Grandfather Yotzo, the beginning of a new rite is made near the village, which is dedicated to the day of the blind. According to biblical legend, this is the day in which Jesus Christ has returned sight to the blind Jericho. Vow takes place on Sunday the blind. This is the only place in Bulgaria where there is a ceremony dedicated to this biblical event.

In Ochin dol believe that vows "surround" the village and thus they keep it – they are arranged in the form of a cross:

- ❖ Vow place Schuman – the day of the Holy Spirit
- ❖ Vow place Cross – in the day of St. Petka
- ❖ Vow place in complex “Grandfather Yotzo” – Sunday of the Blind”
- ❖ Vow place in the area Presvetitsa – of All Saints
- ❖ Vow place in Padesh area – on Ascension day (Spasovden)

КОМПЛЕКС „ДЯДО ЙОЦО“

До автомобилния път, водещ към с. Очин дол, на обзорно място се намира изградения през 2005 г. комплекс „Дядо Йоцо“. Основна забележителност е пет метровата скулптора на вазовия герой дядо Йоцо от разказа „Дядо Йоцо гледа“. Проектът за паметника е дело на скулпторите Моника Игаренска и Георги Тишков, по идея на Огнян Петров, роден в същото село, и с подкрепата на община Мездра, държавата и други дарители. Скулптурата е изработена от бял врачански камък.

Наоколо има красива цветна градина, панорамна беседка и механа, където се предлагат традиционни български ястия. Интересна е архитектурата на сградата и украсения с дърворезба таван в основното помещение. В близката борова гора посетителите могат да разгледат атрактивна дървена къщичка, до която има фонтан със студена планинска вода и ктове за отдих.

Ежегодно през месец май в околността се организира национален фолклорен събор „Де е българското“.

Всяка година се провежда и национален литературен конкурс за разказ „Дядо Йоцо гледа“, на тема „Любовта към България и преклонението пред нейните красоти“.

Комплексът работи всеки ден от 10.00 до 22.00.

Тел. за контакти: 0889 227 849, 0885 930164; email: diadojoco@abv.bg

Facebook страница: Дядо Йоцо гледа

ПРИРОДНИ И КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

❖ Продължавайки по пътя за с. Очин дол се достига до входа на **познавателен маршрут „Горски свят“**, кръгов, около 1 час. Пътеката преминава през разнообразни терени от борова гора и открити поляни. Информационни табели запознават посетителите с геологията, флората и фауната в района. За най-малките има изградена дървена къщичка и училище на открито.

❖ На входа на селото се намира **училищната сграда**, построена през 1939 г.

❖ В селото посетителите могат да разгледат **изложбата на дървени фигури** на местния дърворезбар Неделко Иванов. Бай Неделко е самоук дърворезбар, акордеонист и гъдулар.

❖ В околностите е и **туристически маршрут: с. Очин дол – х. Пършевица**, с продължителност около 4 часа. Следва се жълта маркировка.

❖ В селото има четири къщи за гости с общо 44 места за настаняване.

“GRANDFATHER YOTZO” COMPLEX

Close to the road leading to Ochin dol village there is a nice overview of the place built in 2005 – “Grandfather Yotzo” complex. The main attraction in the complex is five foot sculpture of Vazov’s Grandfather Yotzo, a hero of the story “Grandfather Yotzo is watching.” The project for the monument was made by sculptor Monica Igarenska and George Tishkov, the idea of Ognyan Petrov, born in the same village, and with the support of Mezdra municipality, the government and other donors. The is made of white stone.

A beautiful flower garden is nearby, gazebo and panoramic restaurant, which serves traditional Bulgarian dishes. Interesting is the architecture of the building and the ornate carved ceiling in the main room. In the nearby pine forest visitors can see an attractive wooden house to which a fountain with cold mountain water and recreation was built.

Every year in May a National Folk Festival “Where is the Bulgarian” is organized in the surroundings.

A national literary contest for a story “Grandfather Yotzo is watching” on a subject “Love for Bulgaria and worship its beauty” is held every year.

The complex works every day from 10.00 to 22.00

Contact phones: +359 889 227 849, +359 885 930164, email: diadojoco@abv.bg

Facebook: Дядо Йоцо гледа

NATURAL AND CULTURAL SITES

❖ Continuing on the road to Ochin dol the entrance to **the cognitive route “Forest World”** is reached, circular, it takes about 1 hour. The trail passes through varied terrain of pine forest and open meadows. Information boards acquaint visitors with the geology, flora and fauna in the area. For the youngest visitors a wooden house and an outdoor school are built.

❖ At the entrance of the village is **the school building**, built in 1936.

❖ The visitors can see **an exhibition of wooden figures** of local woodcarver Nedeljko Ivanov in the village. Bai Nedialko is self-taught woodcarver, accordionist and fiddler.

❖ In the area is **the tourist route Ochin Dol village – Parshevitsa Hut** – 4 hours. Follow the yellow marks.

❖ There are four guest houses with a total of 44 accommodation facilities.

РАННОХРИСТИЯНСКА ЦЪРКВА И ТРАКИЙСКИ НАДГРОБНИ МОГИЛИ

През 2002 г. при изкопни работи за строеж на параклис в м. Пресветица са открити останки от раннохристиянска църква от V–VI в. След няколко вековни преустройства църквата добива триабсидна планировка. Състои се от голям централен кораб, предверие и два по малки кораба от двете страни снабдени с по една полукръгла абсида. На много места е запазена оригиналната стенна и подова мазилка с розов цвят. През X–XI в. до храма функционира малък християнски некропол.

Църквата е забележителна със следните особености: 1. Голяма застроена площ – около 252 кв.м. 2. Оригинална и рядко срещана планировка 3. Датировка – периода на късната античност (V–VI в.) до българското средновековие (X–XI в.) 4. Сравнително добра запазеност на зидовете и замазките 5. Уникално кръстовидно кръщелно 6. Църквата е била построена на територията на тракийски могилен некропол, без да бъдат засегнати езическите структури.

Проведени са консервационни и реставрационни дейности от археолозите Спас Машов, Георги Ганецовски и Красимира Лука. Автентичните зидове са частично надградени с камък и може да се види разположението на храма. В близкото минало от южната страна на църквата е имало три тракийски надгробни могили (Трите буци), от които днес се е запазила само една.

До раннохристиянската църква се достига с автомобил, завивайки вдясно преди сградата на училището.

ИНТЕРЕСНИ МЕСТА ЗА ПОСЕЩЕНИЕ В РАЙОНА

❖ На около 20 км по шосе в посока Мездра се намира **Черепишкият манастир „Успение Богородично“**.

❖ На около 20 км в посока Мездра, след като се завие през жп прелез в с. Елисейна в посока с. Осеновлак, е **Осеновлашкият манастир „Света Богородица“** – „Седемте престола“. (Печат 78 от Стоте национални туристически обекта).

❖ На 15 км в посока София са **Лакатнишките скали**, където са **пещерата „Темната дупка“** (с дължина над 9000 м), карстовият **извор „Житолуб“**, алпийският **заслон „Орлово гнездо“**.

❖ На 25 км в посока София, до с. Бов е **Вазовата екопътека**, водеща до водопада „Скакля“, където Иван Вазов е написал разказа „Из Мала Стара планина“.

❖ Районът дава възможност за **рафтинг и спускане с каяк** по р. Искър в участъка от гара Бов до с. Елисейна. За целта има изградена база до реката в землището на селото.

Снимки: Христина Банчева, Василка Коловска, Мариана Генова.

EARLY CHRISTIAN CHURCH AND THRACIAN SEPULCHRAL MOUNDS

In 2002 during an excavation for a construction of a chapel in the area Presvetitsa, remains of an early Christian church of V–VI century been found in the area. After several century old renovations the church gets apse planning. It consists of a large central nave, porch and two small boats equipped on both sides with a semicircular apse. In many places original wall and floor plaster in pink color are preserved. In X–XI century the temple operates a small Christian cemetery.

The church is distinguished by the following features: 1. A large floor area – approx. 252 sq.m. 2. Original and rarely seen layout 3. Dating – the period of late antiquity (V–VI century) to Bulgarian Middle Ages (X–XI century) 4. Relatively good preservation of the fences and putties 5. Unique cross-shaped baptismal 6. The church was built on the territory of Thracian mound necropolis without being affected the pagan structures.

Conservation and restoration works were carried out by archaeologists Spas Mashov, George Ganetsovsky and Krasimira Luka. The authentic walls are partially upgraded with stone and you can see the location of the temple. There were three Thracian burial mounds (The three lumps) at the south side of the church in the recent past, of which today only one retains.

The Early Christian church can be reached by car, by turning right before the school building.

INTERESTING PLACES TO VISIT IN THE REGION

- ❖ About 20 km by road towards Mezdra is **The Cherepish monastery “Assumption”**.
  - ❖ About 20 km in the direction to Mezdra, turn through the railway crossing in Eliseina village is **Osenovlashki monastery “Virgin Mary” – “Seven Thrones”**. (Print No.78 from the hundred National Tourist Sites of BG).
  - ❖ 15 km in direction to Sofia are **Lakatnik rocks** where the cave **“Dark Hole”** (with a length of over 9000 m.), karst **springs “Zhitolyub”** and alpine **shelter “Eagle’s Nest”** are situated.
  - ❖ 25 km in direction to Sofia, near Bov village is **Vazov eco path** leading to the waterfall **“Skaklya”** where Ivan Vazov wrote the story **“From Minor Stara Planina”**.
  - ❖ The area allows for **rafting and kayaking** on Iskar river at the area of Bov to Eliseina. For this purpose, a base has been build by the river in the village lands.
- Photos:** Hristina Bancheva, Vasilka Kolovska, Mariana Genova.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

Решения за
по-добър живот

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

Дирекция на Природен парк „Врачански Балкан“
Природозащитен център „Натура“

тел. 092 66 58 49, e-mail: vrachanskybalkan@abv.bg
тел. 092 66 03 18, e-mail: naturacenter@abv.bg

Тази брошура е изработена по проект „Изпълнение на дейности за устройство и управление на Природен парк „Врачански Балкан“, договор N DIR-5113326-C-005, който се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма „Околна среда 2007–2013 г.“, <http://ope.moew.government.bg/bg>

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund
Investing in your future

Opportunities for
better life

NATIONAL
STRATEGIC
REFERENCE FRAMEWORK
2007 – 2013

Administration of Natural park “Vrachanski Balkan”
Enviromental centar “Natura”

tel +359 92 66 58 49, e-mail: vrachabskybalkan@abv.bg
tel. +359 92 66 03 18, e-mail: naturacenter@abv.bg

This brochure has been created within the project “Implementation of activities for planning and management of the Natural park “Vrachanski Balkan” contract N DIR -5113326-C-005, financed from the European Regional Development Fund and the state budget of the Republic of Bulgaria under Operational Programme Environment, 2007–2013.
<http://ope.moew.government.bg/bg>